

Vergaderjaar 2008–2009

29 521

Nederlandse deelname aan vredesmissies

Nr. 89

BRIEF VAN DE MINISTERS VAN BUITENLANDSE ZAKEN EN VAN DEFENSIE

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 10 december 2008

Hierbij informeren wij u dat tijdens de Stuurgroepvergadering van de multinationale *Stand-By Forces High Readiness Brigade* (Shirbrig) op 20 november jl. door de veertien lidstaten Canada, Denemarken, Finland, Ierland, Italië, Litouwen, Nederland, Noorwegen, Oostenrijk, Polen, Roemenië, Slovenië, Spanje en Zweden unaniem is besloten de operationele taken van Shirbrig eind van dit jaar te beëindigen. In de eerste helft van 2009 wordt Shirbrig ontmanteld en in de zomer van 2009 wordt de organisatie officieel opgeheven.

Shirbrig is in 1996 opgericht door een aantal gelijkgestemde landen met als doel hun militaire capaciteiten snel te bundelen in een brigade ten behoeve van vredesoperaties van de Verenigde Naties (VN). Binnen twee tot vier weken moest een brigade kunnen worden ontplooid voor maximaal zes maanden ten behoeve VN-operaties onder hoofdstuk VI van het VN-Handvest. In 2005 hebben de lidstaten het brigadeconcept gewijzigd in een beperkter hoofdkwartierconcept, omdat dat beter aansloot op de troepenbeschikbaarheid van de lidstaten. Het nieuwe concept hield in dat Shirbrig de VN op korte termijn kon ondersteunen met een missiehoofdkwartier en twee compagnieën (bewaking, logistiek). Voorts kon Shirbrig planningscapaciteit ter beschikking stellen aan het *Department of Peace Keeping Operations* van de VN (UNDPKO) en kon de staf van het permanente hoofdkwartier van Shirbrig worden ingezet om kennis en ervaring op het gebied van vredeshandhaving te delen met de Afrikaanse Unie (AU), die bezig was met het opzetten van eigen regionale *stand-by* brigades.

In 2008 hebben de Shirbrig-lidstaten mede op grond van gesprekken met de VN en de AU het Shirbrig-hoofdkwartierconcept kritisch geëvalueerd. Deze evaluatie heeft uitgewezen dat de lidstaten door andere prangende operationele verplichtingen onvoldoende troepen kunnen toezeggen om de inzet van een hoofdkwartier en twee compagnieën voor een VN-operatie op korte termijn te kunnen garanderen. Wel zou Shirbrig

kunnen blijven voorzien in ondersteuning van de VN met enkele planners, maar de VN heeft laten weten hier geen behoefte meer aan te hebben. Dit heeft onder andere te maken met een vergroting van de capaciteit van UNDPKO om operaties te plannen. Ten slotte heeft de AU laten weten het advies van Shirbrig-officieren bij het opbouwen van haar regionale *stand-by* brigades te waarderen. De AU heeft Shirbrig als blauwdruk genomen voor het opzetten van deze brigades. Hierdoor had de kennis en ervaring van Shirbrig-officieren vooral in de opstartfase toegevoegde waarde. Inmiddels ondersteunen verscheidene landen en organisaties de AU-regio's bij het opzetten van hun *stand-by* brigades. Deze landen en organisaties zouden de adviserende rol van Shirbrig kunnen overnemen.

Aangezien uit de evaluatie naar voren komt dat Shirbrig geen invulling kan geven aan haar ambitieniveau en dat haar toegevoegde waarde op het gebied van planningsondersteuning en advisering beperkt is geworden, is op 20 november jl. in goed overleg tussen de lidstaten besloten de operationele taken dit jaar nog te beëindigen, de organisatie in 2009 te ontmantelen en het Shirbrig-kantoor in gastland Denemarken op te heffen. Onderdeel van de ontmanteling is het opstellen van een rapport waarin de kennis en ervaring die de afgelopen jaren in het kader van Shirbrig is opgedaan te bundelen. Voorts zal Denemarken begin 2009 een vergadering beleggen waarin wordt bezien of Shirbrig-advisering ter ondersteuning van de regionale Afrikaanse brigades in multilateraal verband of bilateraal door lidstaten kan worden overgenomen.

Ondergetekenden hechten eraan te benadrukken dat de opheffing van Shirbrig geenszins dient te worden opgevat als een signaal dat Nederland minder belangstelling heeft deel te nemen aan vredeshandhavingsactiviteiten van de VN. Nederland blijft volledig gecommitteerd en zal per geval bekijken of en op welke wijze het een bijdrage kan leveren aan (VN-)vredesoperaties.

De minister van Buitenlandse Zaken,
M. J. M. Verhagen

De minister van Defensie,
E. van Middelkoop